

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ФИЛОСОФИЯ – XI КЛАС, ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ.

Преподаването на учебното съдържание се осъществява в предвидените учебни часове по действащата нормативна уредба.

Предметите от цикъл *Философия (Психология и Логика, Етика и Право, Философия)* целят да ориентират ученика в отношенията му към себе си, към другите и към света и съдействат за неговото самоопределяне като автономна личност и свободен гражданин.

Като част от задължителната подготовка и в рамките на предметния цикъл, обучението по *Философия* е насочено главно към осмисляне и определяне на светогледни нагласи през универсалността на човека и света.

Чрез изследване на алтернативни подходи и решения на учениците се дава възможност да търсят и избират мястото си в съвременния динамичен свят.

Въвеждайки учениците в универсална методология, обучението по *Философия* се ползва от резултатите на обучението по *Психология и Логика и Етика и Право*, като интегрира постиженията в личностното самопознание, критическото и творческото мислене и нравственото самоопределяне, за да изгради качествено нова всеобщност.

Извън предметния цикъл и по отношение на другите предмети от общообразователната подготовка обучението по *Философия* осъществява рефлексия върху универсалните основания на природните и хуманитарните науки, като създава методологически условия за решаване на теоретически и практически проблеми.

Курсът по *Философия* за XI клас е свързан с постигане на стандартите от I равнище на ядрото *Човекът и неговият свят* от Държавните образователни изисквания за учебното съдържание по *Философия*. Освен с тези стандарти обучението по *Философия* има отношение и към следните стандарти за учебно съдържание към Гражданско образование: 1. Разграничава основните социални групи и общности и коментира интересите и проблемите им; 2. Обяснява ролята на езика, религията и традициите за социална обвързаност и различия в обществото; 3. Ориентира се в източниците на противоречия между отделни етнически и религиозни общности; 4. Определя мястото си и проектира бъдещето си в икономическите отношения; 5. Демонстрира готовност да защитава своите „и на другите“ граждански права и отговорности.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЛОСОФИЯ.

1. Да насърчава изследователския дух и оригиналността в мисленето, показвайки уникалната самоценност на интелектуалното усилие.

2. Да приобщава към ентузиазирано изучаване на частните науки, насочвайки мисълта към културните и екзистенциалните основания на познанието.

3. Да развива умения за проблематизиране на наличното, на всекидневния опит; да поема отговорност за познание, преобразуване, създаване, организиране на нов социален и житейски опит.

4. Да спомага за осмисляне чрез демократични ценности на гражданското общество.

5. Да формира граждански умения за активно участие в социалния живот.

III. Очаквани резултати.	IV. Учебно съдържание (теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)				
	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебно съдържание	Очаквани резултати на ниво учебни програми	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия по теми	Контекст и дейности	Възможности за междупредметни връзки
Човекът и неговият свят	<p>Стандарт № 1. Разбира спецификата на човешкото съществуване</p> <ul style="list-style-type: none"> - разглежда човека като самосъздаващо се същество, - разграничава философски от нефилософски опит, - ориентира се в многообразието на отношенията философия - човек 	<p>1. Философия и човек</p> <ul style="list-style-type: none"> - анализира различни определения за човека, - разбира спецификата на философското отношение, - проблематизира човешкото съществуване, - аргументира решения за проблемни жизнени ситуации с помощта на философския опит 	<p>философия, опит, човек, съзнание, тяло, свобода</p>	<p>На учениците се дава възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проблематизират различни видове опит; - анализират автентични философски текстове; 	<p>Етика и право: свобода, достойнство, съвест.</p> <p>Психология и логика: личност, мислене, мотиви, информация.</p> <p>История и цивилизация: хуманизъм, просвещение, суверенитет, реформация, европеизация, идентичност.</p> <p>Литература: чувствителност, съпреживяване, герси.</p>

	<p>2. Стандарт № 2. Разглежда реалността във възникване и развитие :</p> <p>осъзнава реалността в промяна, разграничава изменение и самоизменение.</p>	<p>2. Светът като преходност и вечност</p> <ul style="list-style-type: none"> - съзнава единството в многообразието и самоизменението, - разбира спецификата на същността 	<p>небитие, битие, природа, време, самоизменение, причинност, Бог, метафизика</p>		<p>География и икономика: природни зони, глобалност, екологични проблеми, устойчиво развитие.</p>
	<p>3. Стандарт № 3. Демонстрира познание на различни методи на философско изследване :</p> <ul style="list-style-type: none"> - осъзнава условията за възможност и ограниченост на човешкото познание, - разбира приложимостта на основните философски методи . 	<p>3. Философското изследване :</p> <ul style="list-style-type: none"> - умее да проблематизира битийността, - умее да мисли от различни гледни точки, - създава хипотези и проверява валидността им . 	<p>познание, съмнение, истина, експеримент, практика, метод</p>	<ul style="list-style-type: none"> - аргументират позициите си; - правят обоснован избор; - зачитат аргументи различни от техните; 	<p>Математика: число, отношение, определеност, изводимост.</p> <p>Физика: парадигма, закон, детерминизъм, Вселена.</p> <p>Биология: човек, живот, метаболизъм.</p>
	<p>4. Стандарт №4. Ориентира се в отношенията между индивидуално, общностно и</p>	<p>4. Човек и общество</p> <ul style="list-style-type: none"> - разбира човешката индивидуалност като всеобщност, 	<p>език, общност, история, производство, култура.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - пишат философски есета; - анализират 	<p>Изкуства: стил, митология, модернизъм.</p>

	<p>универсално ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - разпознава различни форми на отношението индивидуално-универсално, - познава спецификата на социалното . 	<ul style="list-style-type: none"> - осъзнава общностното като универсално и индивидуално, - разбира свободата и културата като индивидуализирана всеобщност . 	духовност, просперитет	съвместно проблемни ситуации;	проект, творчески колектив.
	<p>5. Стандарт № 5. Умее да разкрива, формулира и анализира философски идеи :</p> <ul style="list-style-type: none"> - разбира значението на идеите за философското изследване, - прилага мисленето от идеи за разбиране на жизнения си опит . 	<p>5. Рационалност :</p> <ul style="list-style-type: none"> - вижда в наличното (друг, различен) нов смисъл, - формулира принципи, - аргументира и защитава идейни позиции . 	мислене, въображение, принципи, смисъл, разум	<ul style="list-style-type: none"> - извличат философски идеи от нефилософски текстове, произведения на изкуството, културата, спорта и жизнени ситуации; 	Физическа култура и спорт: състезание, олимпиада, хармоничност, работоспособност, тренираност, адаптация, стрес, умора, възстановяване.
	<p>6. Стандарт № 6. Разбира значението на саморефлексията, изследването и творчеството :</p> <ul style="list-style-type: none"> - осъзнава ролята на философския опит за автономността и саморазвитието на личността . 	<p>6. Аз и философията :</p> <ul style="list-style-type: none"> - умее да се самопознава чрез философско осмисляне, - разбира значението на философията за самосъздаването, - осъзнава значимостта на философските осмисляния за самоизява. 	субект, мъдрост, творчество,	<ul style="list-style-type: none"> - работят в екип; - подготвят проекти 	Професионална подготовка: моделиране, пресектиране, конструиране, продукт.

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ.

1. В съответствие с определените в учебното съдържание контекст и дейности на учениците трябва да се даде възможност, крайната оценка на техните постижения да се формира по следния начин:

около 1/3 – от участия в дискусии,

около 1/3 – от индивидуални или групови проекти,

около 1/3 – от есета или писмени отговори на въпроси и задачи.

2. При оценяване трябва да се има предвид водещата роля на уменията – интелектуални и практически. За тази цел учителят трябва да въвлече учениците в проблемни ситуации, да им дава възможност да се озадачават и на тази основа да формулират идеи и понятия.

3. Във връзка с отношения (ценностни ориентации и нагласи) обучението и оценяването по учебния предмет *Философия* не трябва да ограничава личната свобода на ученика и да се превръща в инструмент на идеологизация.

4. Оценяването на философски есета определя степеня, в която те отговарят на следните основни показатели:

- Разбиране на темата/въпроса, на който е посветено есето;
- Познаване и анализ на философски аргументи за формулиране различни позиции по темата/въпроса, като се разграничават предпоставки и заключения;
- Представяне на оригинална лична позиция, която е логически обоснована.
- Познаване и правилно използване на философски понятия, като се посочват смисълът, който се влага в тях и връзката им с темата/въпроса на есето.
- Езикова култура, ясна логическа структура (тези и аргументи) и спазен стандарт за оформяне на текста.